



EVROPSKÁ KOMISE

GENERÁLNÍ SEKRETARIÁT

MINUTE

V Bruselu dne 20.5.2011
SG-Greffe(2011) D/ 7909

STÁLÉ ZASTOUPENÍ
ČESKÉ REPUBLIKY
PŘI EVROPSKÉ UNII
Rue Caroly, 15
1050 BRUXELLES

PRO INFORMACI

Věc: ROZHODNUTÍ KOMISE

Za generální tajemnici

Germán MERINERO CORTES

Příloha : K(2011) 3424 v konečném znění

CZ





EVROPSKÁ KOMISE

GENERÁLNÍ SEKRETARIÁT

V Bruselu dne 20.5.2011
SG-Greffe(2011) D/ 7910

Energy Regulatory Office of the Czech
Republic
Masarykovo náměstí 5
CZ-58601 Jihlava
Czech Republic

Věc: OZNAMENI PODLE CLANKU 297 SFEU

Za generální tajemnici

Germán MERINERO CORTES

Příloha : K(2011) 3424 v konečném znění

CS





EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 19.5.2011
K(2011) 3424 v konečném znění

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 19.5.2011

o udělení výjimky propojovacímu vedení „Gazela“ podle článku 36 směrnice 2009/73/ES

POUZE ČESKÉ ZNĚNÍ JE ZÁVAZNÉ.

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 19.5.2011

o udělení výjimky propojovacímu vedení „Gazela“ podle článku 36 směrnice 2009/73/ES

POUZE ČESKÉ ZNĚNÍ JE ZÁVAZNÉ.

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na směrnici 2009/73/ES¹, a zejména na článek 36 uvedené směrnice,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Postup

1. Dne 29. prosince 2010 přijal Energetický regulační úřad České republiky („ERÚ“) rozhodnutí o udělení výjimky pro nový plynovod „Gazela“, který prochází Českou republikou a spojuje plynovod OPAL ve východním Německu se soustavou plynovodů MEGAL v jižním Německu.
2. Dne 13. ledna 2011 na vyzvání ERÚ předložil připomínky k rozhodnutí německý energetický regulační orgán Bundesnetzagentur („Bnetza“).
3. Dne 20. ledna 2011 oznámil ERÚ podle článku 22 směrnice 2003/55/ES své rozhodnutí Evropské komisi.
4. Dne 14. února 2011 Komise zveřejnila oznámení, jímž vyzvala veřejnost k předkládání připomínek k oznámenému rozhodnutí o udělení výjimky. Žádné připomínky nebyly předloženy.
5. Dne 17. února 2011 a dne 12. dubna 2011 si Komise od ERÚ vyžádala dodatečné informace, které jí byly poskytnuty ve dnech 23. února, 7. března a 18. a 21. dubna 2011. Poslední žádostí o informace se podle čl. 36 odst. 9 směrnice 2009/73/ES, jež vstoupila v účinnost dne 3. března 2011, prodloužila o další dva měsíce původní dvouměsíční lhůta pro rozhodnutí Komise.
6. Dne 28. února 2011 a 15. března 2011 se k projednání případu sešli zástupci českých orgánů se zástupci útvarů Komise.
7. Dne 30. března se k jednání sešli zástupci útvarů Komise a společností NET4GAS a RWE Transgas.

(2) Popis projektu

¹ Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 94.

8. Plánovaný plynovod Gazela je pokračováním plynovodu Ostsee Pipeline Anbindungsleitung „OPAL“ a součástí širšího projektu Nord Stream, jehož záměrem je přeprava ruského plynu do Evropy přes Baltské moře.
9. Plynovod Gazela bude začínat v česko-německém hraničním bodě Brandov; protíná severozápad České republiky a končí na česko-německé hranici v hraniční stanici Waidhaus. Objem plynu, který se dostane do plynovodu Gazela, bude přímo přepraven do Waidhausu a může plynovod opustit pouze ve Waidhausu². V německé hraniční stanici Waidhaus bude Gazela napojena na plynovodní soustavu MEGAL, což je soustava v jižním Německu pro přepravu plynu z Waidhausu a rakousko-německé hranice na hranici Německa s Francií.
10. Přestože jsou tyto tři projekty Nord Stream, OPAL a Gazela financovány různými společnostmi, jsou na sobě vzájemně závislé, protože OPAL i Gazela dále přepravují ruský plyn dodávaný prostřednictvím projektu Nord Stream³.
11. Česká soustava pro přepravu zemního plynu je provozována společností NET4GAS a měří téměř 2 460 km. Soustava má tvar trojúhelníku. Stávající plynárenská soustava začíná na severu na hraničním bodu Hora Sv. Kateřiny, který je spojen s německým hraničním bodem Olbernhau, kde se napojuje na německou plynárenskou soustavu, jejímž provozovatelem je společnost Wingas Transport GmbH. Hora Sv. Kateřiny je rovněž propojena s kompresní stanicí Sayda, koncovým bodem soustavy plynovodů provozované společností ONTRAS VNG Gastransport GmbH. Z Hory Sv. Kateřiny je stávající systém propojen s česko-slovenským hraničním bodem v Lanžhotě, kde navazuje na slovenskou plynárenskou soustavu provozovanou společností Eustream a.s. Z Lanžhoty pokračuje stávající plynárenská soustava na západní hraniční bod v Rozvadově, který je napojen na německý hraniční bod ve Waidhausu. Menší plynovod vede ze západního hraničního bodu Rozvadov přes kompresní stanici Přimda do Hospozína, předávací stanice na trase Hora Sv. Kateřiny–Lanžhot. Tato přepravní soustava rozvede po celé České republice až 30 mld. m³ zemního plynu ročně.
12. V následující tabulce jsou uvedeny celkové přepravené objemy zemního plynu (v mld. m³ za rok při teplotě 15 °C).

	Přeprava Slovenská republika (HPS Lanžhot) – Německo (toky z východu na západ)			Přeprava z HPS Olbernhau do HPS Waidhaus (toky ze severu na jih z Německa do Německa	Přeprava z Německ a do Slovensk é republiky (toky ze západu na východ)	Přepra va celke m
	Lanžhot– Waidhaus	Lanžhot –Sayda	Lanžhot– Olbernhau			
2010	18,938	3,413	1,374	3,992	1,761	29,478

² Žádost o výjimku, kterou společnost NET4GAS předložila ERÚ, s. 4, oddíl 1.3. Ventily ve stanici Přimda jsou projektovány tak, že není možné přepravovat plyn do stanice Lanžhot. To znamená, že plyn přepravovaný plynovodem Gazela může proudit pouze do hraniční stanice Waidhaus, kde se plynovod napojuje na německou přepravní soustavu MEGAL.

³ Rozhodnutí Komise K(2009) 4694, D/3322, 12.6.2009, bod 12.

2009	13,469	3,942	894	6,812	444	25,561
2008	17,849	3,747	1,154	6,812	0	29,562
2007	17,497	3,787	934	5,312	0	27,530

13. Tuto přepravní kapacitu mezi 27 a 29 mld. m³ za rok lze srovnat s domácí spotřebou zemního plynu v České republice, která činí asi 8 mld. m³ ročně. V následující tabulce je uvedena celková spotřeba plynu v České republice (v mld. m³ za rok).

2007	8,653
2008	8,685
2009	8,161
2010	8,979

14. Připravovaný plynovod Gazela bude mít kapacitu mezi 29,53 mld. m³/rok (při předpokládané 90% účinnosti) a 32,81 mld. m³/rok (při 100% účinnosti). Plánovaná délka je 160 km, z toho 140 km bude vybudováno nově. Ve zbývajících 20 km využije plynovod Gazela stávající úsek plynárenské soustavy mezi stanicí Přimda a hraniční přepravní stanicí Rozvadov/Waidhaus. Tento úsek, nacházející se v oblasti chráněného životního prostředí, je v současné době ve vlastnictví společnosti NET4GAS. NET4GAS převede tento úsek do výlučného užívání a vlastnictví společnosti Brawa⁴.
15. Plynovod Gazela bude plně ve vlastnictví společnosti pro speciální účel Brawa, vytvořené jako 100% dceřiná společnost NET4GAS s.r.o. NET4GAS je provozovatelem přepravní soustavy stávající české plynárenské soustavy. Patří do skupiny RWE Transgas. Provozovatelem plynovodu Gazela bude NET4GAS, kapacita bude rezervována pro RWE Transgas. Jakmile bude plynovod Gazela uveden do provozu, jeho vlastníkem tak bude právnická osoba jiná než provozovatel české plynárenské soustavy NET4GAS. Brawa bude vlastnit plynovod Gazela v celé délce od bodu, kde u Brandova vstupuje ze severního Německa do České republiky, po hraniční bod u Waidhausu, kde Českou republiku znovu opouští a pokračuje do jižního Německa.

(3) Oznámené rozhodnutí

16. Oznámené rozhodnutí vyjímá přímou průtokovou kapacitu plynovodu Gazela ve výši maximálně 30 mld. m³/rok z povinnosti umožnit přístup třetím osobám za regulovanou cenu (články 32, 33 a 34 směrnice 2009/73/ES) a z regulace sazeb (čl. 41 odst. 6, 8 a 10 směrnice 2009/73/ES) na dobu 23 let. Podrobněji rozhodnutí stanoví:

I. „Propojovací plynovod „VTL plynovod DN 1400 – HPS Brandov – Rozvadov“, který má přímo propojit budoucí hraniční předávací stanici Brandov/Olbernhau a hraniční předávací stanici Waidhaus/Rozvadov, o délce cca 160 km, je vyňat z povinnosti umožnění třetím osobám za podmínek stanovených energetickým zákonem přístup za regulovanou cenu (dále jen „dočasné omezení“).

⁴ Viz strana 9 oznámení, které společnost NET4GAS předložila ERÚ, oddíl 2.1.2.

II. Dočasné omezení se stanovuje pro období od 1. ledna 2013 do 1. ledna 2036. Dočasné omezení zaniká v případě, že plynovod Gazela nebude zprovozněn do 31. prosince 2016.

III. Pro plynovod Gazela se stanovují následující podmínky přístupu:

a) Dočasné omezení se vztahuje na celou délku propojovacího plynovodu, a to pro primou průtokovou kapacitu propojovacího plynovodu ve výši 30 mld. m³/rok.

b) Dočasné omezení se vztahuje jen na společnou rezervaci vstupního hraničního bodu Brandov a vstupního hraničního bodu Waidhaus bez možnosti vstupu na virtuální prodejní bod. Možnost samostatné rezervace přepravních kapacit ve výši rozdílů technické kapacity a kapacity plynovodu Gazela, výše uvedených jednotlivých hraničních bodů, a tím i vstup a výstup z virtuálního prodejního bodu, nejsou dočasným omezením nikterak dotčeny.

c) Provozovatel přepravní soustavy je povinen ve smlouvách o přepravě plynu vztahujících se k vyjmuté kapacitě sjednat následující podmínky:

aa) Nepoda-li uživatel nominaci přepravy v plynárenský den předcházející plynárenskému dni (D-1), kdy má být realizována přeprava, musí provozovatel přepravní soustavy nabídnout tyto kapacity nediskriminačním způsobem jiným uživatelům jako pevné kapacity v režimu na následující den a poskytnout je s takovým časovým předstihem, aby mohly být efektivně využity v den D.

bb) Je-li využiti vyjmuté kapacity, které jsou rezervovány na více čtvrtletí jedním uživatelem, v průměru nižší než 10 % rezervované kapacity během jednoho čtvrtletí, musí provozovatel přepravní soustavy uživateli vyjmuté kapacity veškerou nevyužitou vyjmutou kapacitu nejméně na následující kalendářní čtvrtletí odebrat a nabídnout jiným uživatelům včas a nediskriminačním způsobem jako pevné denní nebo standardní přepravní kapacity.

Vypadky vedení v důsledku poruch, oprav nebo podobných událostí musí být zohledněny ve prospěch původního uživatele. Povinnost původního uživatele uhradit sjednanou cenu za nevyužitou kapacitu tím nesmí být dotčena.

cc) Nominace nebo renominace původního uživatele je po odebrání vyjmuté kapacity podle ustanovení písm. aa) a bb) tohoto vyřoku vyloučeno.

dd) Pokud žádána třetí osoba nebude mít o odebrané vyjmuté kapacity zájem, je původní uživatel oprávněn tyto kapacity opět využít.

d) Provozovatel přepravní soustavy je povinen zajistit, aby k datu účinnosti smlouvy o přepravě plynu týkající se vyjmuté kapacity uzavřené s uživatelem vyjmuté kapacity celkové výstupní kapacity rezervované pro tohoto uživatele na výstupním hraničním bodě Waidhaus nepřesáhly 30 mld. m³/rok. Tím není dotčeno právo uživatele vyjmuté kapacity rezervovat si připadnou volnou kapacitu na výstupním hraničním bodě Waidhaus za podmínek stanovených platnými právními předpisy pro alokaci kapacity.

IV. V části, týkající se dočasného omezení povinnosti umožnění připojení k plynovodu Gazela, se žádost zamítá. "

(4) Posouzení podmínek pro udělení výjimky

17. Protože směrnice 2003/55/ES byla před přijetím tohoto rozhodnutí zrušena, útvary Komise musí použít hmotná ustanovení článku 36 směrnice 2009/73/ES, jež vstoupila v platnost dne 3. března 2011, bez ohledu na skutečnost, že český zákonodárny orgán provádí ustanovení uvedené směrnice do vnitrostátního práva se zpožděním.
18. Proti udělení výjimky nelze v zásadě uvést žádné důvody. K zajištění plného souladu s podmínkami uvedenými v článku 36 směrnice 2009/73/ES je však třeba stanovit některé dodatečné podmínky.

Uplatnění článku 36 na plynovod Gazela

19. Gazela je přepravní plynovod, jehož účelem je navázat na plynovod Ostsee Pipeline Anbindungsleitung „OPAL“ v rámci širšího projektu Nord Stream, který je určen pro přepravu ruského plynu do Evropy přes Baltské moře. Plynovod Gazela začíná v hraničním bodu Brandov a končí na německé hraniční stanici Waidhaus, kde se nachází výstupní bod a kde se Gazela napojuje na německou přepravní soustavu.
20. Protože plynovod Gazela překračuje hranici mezi členskými státy, konkrétně česko-německou hranici ve Waidhausu, kde se napojuje na německou přepravní soustavu, je nutno ji považovat za „propojovací vedení“ ve smyslu článku 36 ve spojení s čl. 2 bodem 17 směrnice 2009/73/ES.
21. Skutečnost, že Gazela využívá 20 km existujícího plynovodu mezi Přimdou a německou hraniční stanicí Rozvadov/Waidhaus, je však nutno dále analyzovat s ohledem na otázku, zda se jedná o „nové“ propojovací vedení.
22. Komise je obecně toho názoru, že základní prvky článku směrnice 2009/73/ES, konkrétně pojmy „nové“ a „propojovací vedení“, je nutno vykládat striktně, protože článek 36 je výjimkou z obecných pravidel vnitřního trhu. Tvůrce právních předpisů třetího balíčku neměl v úmyslu umožnit výjimky týkající se se zpětnou platností stávajících propojovacích vedení, ani pro čistě vnitrostátní přepravní soustavy.
23. Jestliže je však převládajícím znakem nové přepravní soustavy zjevně snaha propojit členské státy, nebrání zařazení do kategorie „*propojovací vedení*“ skutečnost, že poměrně malá část celkové kapacity nového plynovodu je využívána i pro účely místní přepravy⁵.
24. Stejně tak otázku, zda se jedná o „novou“ plynárenskou infrastrukturu ve smyslu čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 2 bodem 33 směrnice 2009/73/ES, je nutno posuzovat případ od případu. Skutečnost, že poměrně malá část propojovacího vedení není zcela nově postavena, ale vznikla spíše změnou účelu existující části domácího plynárenské soustavy, nebrání označení celého plynovodu za „novou“ plynárenskou

⁵ V případě plynovodu OPAL dospěla Komise k závěru, že pokud je propojovací vedení napojeno na stávající přepravní soustavu a poměrně malá kapacita nového propojovacího vedení je používána k domácím účelům, nic nebrání označení plynovodu za propojovací vedení, jestliže je jeho převažujícím posláním propojení přenosových soustav dvou zemí. Viz rozhodnutí Komise ve věci OPAL, K(2009) 4694, bod 24. OPAL má celkovou kapacitu 36,5 mld. m³/rok, z toho 4,5 mld. m³ bude využíváno v severním Německu pro domácí účely.

infrastrukturu, jestliže je existující část v poměru k celkové délce propojovacího vedení krátká a jestliže alternativní řešení stavby nové části infrastruktury vyvolává obavy o životní prostředí, není z technického hlediska nutné a z komerčního hlediska je nerozumné.

25. A právě tak je tomu v tomto případě. Převážná část plynovodu Gazela o délce 160 km bude vybudována nově, pouze 20km úsek bude získán převodem stávajícího plynovodu do výlučného vlastnictví a užívání vlastníka plynovodu Gazela společnosti Brawa. Podle NET4GAS stávající plynárenská soustava Přimda–Rozvadov již přesahuje celkovou výstupní kapacitu německé plynárenské soustavy, která končí ve Waidhausu. Bylo by proto neekonomické budovat vedle stávající soustavy souběžný plynovod⁶. Výstavba nového 20km úseku plynovodu by mohla být problematická rovněž z ekologických důvodů, protože stávající plynové vedení mezi Přimdou a Rozvadovem prochází oblastí chráněného životního prostředí.
26. S ohledem na tyto skutečnosti Komise souhlasí s ERÚ, že plynovod Gazela je možné označit za novou plynárenskou infrastrukturu ve smyslu článku 36 směrnice 2009/73/ES.

Podmínky pro udělení výjimky podle článku 36

a) Investice musí zlepšit hospodářskou soutěž v dodávkách plynu a bezpečnost dodávek – čl. 36 odst. 1 písm. a) směrnice 2009/73/ES

aa) Zlepšení hospodářské soutěže

27. Podle čl. 36 odst. 1 písm. a) směrnice 2009/73/ES investice musí zlepšit hospodářskou soutěž v dodávkách plynu. Aby bylo možné podrobně prozkoumat tuto podmínku, je třeba analyzovat a zvážit pravděpodobné pozitivní a negativní účinky investice na hospodářskou soutěž. Výjimku podle článku 36 lze udělit pouze tehdy, když kladné účinky investice převažují nad negativními dopady⁷.
28. Ve svém rozhodnutí ERÚ dospěl k závěru, že stavba plynovodu Gazela celkově hospodářskou soutěž zlepšil⁸.

Česká republika

29. Co se týče vlivu na hospodářskou soutěž v České republice, ERÚ zastává názor, že pokud by plynovod Gazela nebyl vybudován, musel by být plyn z nového plynovodu OPAL přepravován stávající plynárenskou soustavou mnohem delší trasou (z Brandova přes Lanžhot do Rozvadova/Waidhausu), což by vedlo k přetížení stávající české plynárenské soustavy. Podle ERÚ vybudování plynovodu Gazela naopak uvolní téměř celou kapacitu stávající plynárenské soustavy mezi Lanžhotem, Rozvadovem/Waidhausem a Horou Sv. Kateřiny. Tato kapacita (zhruba 30 mld. m³/rok) bude tak k dispozici třetím osobám, které by mohly přepravovat plyn z nebo

⁶ Viz strana 9 oznámení, které společnost NET4GAS předložila ERÚ, oddíl 2.1.2.

⁷ PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE Pracovní dokument útvarů Komise týkající se článku 22 směrnice 2003/55/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a článku 7 nařízení (ES) č. 1228/2003 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou – Výjimky pro novou infrastrukturu (dále jen „pracovní dokument útvarů Komise“), body 31 a 32.

⁸ Oznámené rozhodnutí ERÚ, str. 6.

do jiných zemí a vytvářet zejména přepravní alternativy pro dovoz z Německa, Norska nebo Ruska.

30. Komise souhlasí s ERÚ, že výstavba plynovodu Gazela bude mít na české plynárenské trhy v konečném důsledku pozitivní vliv. Výstavba nijak výrazně neposílí dominantní postavení žádného podniku působícího na českých velkoobchodních či maloobchodních trzích nebo výchozích trzích s produkcí plynu.
31. Pokud jde o výchozí *trh producentů*⁹, převážnou část české spotřeby plynu¹⁰ tvoří plyn nakupovaný od společnosti Gazprom Export Ltd. (dále jen „Gazprom“). Výstavbou plynovodu Gazela však pozice Gazpromu na tomto trhu posílena nebude.
32. Plyn bude plynovodem Gazela přepravován do Německa a na další trhy přes výstupní bod Rozvadov/Waidhaus a nebude sloužit pro potřeby českého trhu, s výjimkou stavu nouze¹¹. Z hlediska hospodářské soutěže plynovod Gazela tak spíše nahrazuje plynovod „Bratrství“, který se v současné době používá k přepravě na německou hranici, než že by byl dalším zdrojem dovozu plynu do České republiky.
33. Český regulační orgán kromě toho správně poukazuje na skutečnost, že pokud nebude vybudován plynovod Gazela, dostupné dovozní kapacity konkurentů Gazpromu by se prudce snížily, protože množství plynu dopravené na Horu Sv. Kateřiny plynovodem OPAL by bylo nutné přepravovat stávající českou plynárenskou přepravní soustavou, čímž by se výrazně snížila dovozní kapacita, zejména v hraničním bodu Lanžhot. Výstavba plynovodu Gazela tedy zajišťuje, že dovozní kapacity pro konkurenty Gazpromu zůstanou i po změně přepravy plynu do plynovodu OPAL přinejmenším zachovány¹².
34. Pokud jde o české *velkoobchodní a maloobchodní trhy*, Komise konstatuje, že zdaleka nejvýznamnějším subjektem působícím na těchto trzích je i nadále společnost RWE Transgas. Podle údajů, které poskytl ERÚ, byl tržní podíl RWE Transgas v roce 2010 vyšší než 70 %. Na maloobchodním trhu měly v roce 2010 společnosti náležející do skupiny RWE Group podle ERÚ tržní podíl 62 %, jenž

⁹ Ohledně tohoto trhu viz rovněž rozhodnutí o výjimce pro plynovod „OPAL“, K(2009) 4694 bod 58 a násl. Zdá se, že definice výrazu *trh výrobce* (rovněž označovaný jako „*trh pro produkci a první prodej*“ nebo „*výchozí velkoobchodní*“ trh), který se týká prodeje plynu jeho producenty velkoobchodníkům na dlouhodobém základě a ve velkých objemech českým dovozcům, je stále platná. Tržní podmínky na tomto trhu se totiž liší z perspektivy zákazníka od podmínek na jiných trzích pro dodávky/dovoz plynu (např. nákupy přes plynárenské uzly, které se obvykle týkají menšího množství ve středně- nebo krátkodobých lhůtách). Otázku přesného vymezení trhu však lze ponechat otevřenou, protože posouzení hospodářské soutěže by se podstatně nezměnilo, kdyby se dovoz plynu přes plynárenské uzly stal součástí příslušných trhů.

¹⁰ Dovoz plynu do České republiky z Ruska v roce 2009 činil přibližně 5 mld. m³, z Norska přibližně 3 mld. m³ a z Německa zhruba 0,5 mld. m³. Gazprom se tak podílel na domácí spotřebě plynu zhruba 53 %. Je nutno konstatovat, že toto číslo zahrnuje pouze přímý dovoz od Gazpromu, nikoliv nepřímý dovoz přes Německo.

¹¹ Podmínky stanovené ERÚ v jeho rozhodnutí o výjimce každopádně zaručují, že plyn při výstupu v České republice nebude rozhodnutím o výjimce zvýhodněn.

¹² Současný stav *po vybudování plynovodu OPAL* je odlišný od stavu kapacit, jak ho popsal ERÚ v roce 2008 (viz rozhodnutí o výjimce pro plynovod OPAL, K(2009) 4694, bod 54, poznámka pod čarou 35). Před vybudováním plynovodu OPAL a rozhodnutím přesměrovat toky plynu do plynovodů Nord Stream a OPAL nedocházelo v české přepravní plynárenské soustavě k žádnému přetížení kapacit. ERÚ však správně předpokládá, že se tato situace po přesměrování toků plynu do plynovodu OPAL změní.

v lednu 2011 klesl na 59 %. Podmínky uložené ERÚ v jeho rozhodnutí o udělení výjimky však zajišťují, že společnost RWE Transgas nebude mít z výjimky na českém trhu žádné výhody, např. tím, že by si rezervovala kapacity, které jsou vyňaty z regulačních ustanovení¹³. Přeprava plynu v plynovodu Gazela je vyňata z regulačních ustanovení, pouze pokud se jedná o rezervaci z *hranice na hranici*. Z regulačních ustanovení naopak nemůže být vyňato žádné množství vystupující v České republice¹⁴. Proto RWE Transgas nebude moci na základě rozhodnutí o výjimce posílit své postavení na trhu.

35. Komise rovněž souhlasí se závěrem ERÚ, že vybudování plynovodu Gazela zlepšit postavení konkurentů RWE Transgas na českém velkoobchodním i maloobchodním trhu. Závažný nedostatek dovozních kapacit plynu v důsledku kapacity plynovodu OPAL v české plynárenské přepravní soustavě by nepochybně negativně ovlivnil možnosti konkurentů RWE Transgas v hospodářské soutěži se zavedeným subjektem na českých velkoobchodních a maloobchodních trzích.
36. Plynovod Gazela tak kladně ovlivní konkurenční prostředí na českých plynárenských trzích, aniž by došlo k posílení postavení dominantních subjektů na těchto trzích.

Německo a další země

37. Komise rovněž zvážila možné účinky projektu Gazela na hospodářskou soutěž na německých plynárenských trzích, které budou využívat služeb tohoto plynovodu¹⁵. Komise dala v předchozích případech jasně najevo, že žádosti o udělení výjimky předložené dominantními společnostmi, které by mohly zvýšit jejich dominantní postavení na trzích využívajících služeb nových infrastruktur, pravděpodobně nesplní kritéria stanovená v čl. 36 odst. 1 písm. a) směrnice 2009/73/ES¹⁶.
38. V daném případě však nehrozí nebezpečí, že by projekt Gazela mohl posílit dominantní postavení společností RWE Transgas nebo Gazprom.
39. Co se týče trhu producentů, plynovod Gazela nahrazuje předchozí přepravní trasu plynovodu „Bratrství“ a nezpůsobí zvýšení dovozu plynu od Gazpromu. Protože v současnosti nejsou ve vstupním bodu ve Waidhausu žádné volné kapacity a s jejich výrazným rozšířením se nepočítá, nemůže Gazprom v tomto bodu podstatně zvýšit svůj dovoz do Německa. Plyn dopravovaný plynovodem Gazela do Waidhausu mimo to již vstoupil na německý trh v Greifswaldu. Pozici Gazpromu na trhu výrobců, který je v každém případě v Německu výrazně menší než v České republice, tak plynovod Gazela nezmění.
40. Plynovod Gazela nebude mít negativní dopad ani na německé velkoobchodní a maloobchodní trhy. Objemy plynu vstupující na německý trh ve Waidhausu bude podle smlouvy uzavřené mezi RWE Transgas a Gazpromem vlastnit Gazprom.

¹³ Viz pracovní dokument útvarů Komise, bod 34.

¹⁴ V této souvislosti viz i podobná podmínka německého regulačního orgánu (Bundesnetzagentur) v rozhodnutí ve věci „OPAL“ a posouzení dopadu plynovodu OPAL na německý trh, viz rozhodnutí K(2009) 4694, body 76–78.

¹⁵ Viz již rozhodnutí Komise ve věci OPAL, v němž byly účinky na české trhy jádrem analýzy, viz rozhodnutí K(2009) 4694, body 55–74.

¹⁶ Pracovní dokument útvarů Komise, body 33 a 34.

V důsledku omezených kapacit ve Waidhausu nebude mít Gazprom ve Waidhausu k dispozici větší množství plynu než dnes. Gazprom navíc nemá dominantní postavení na velkoobchodních a maloobchodních trzích v příslušných oblastech, s nimiž je propojen vstupní bod ve Waidhausu (oblast trhu Open Grid Europe).

41. Podobně nelze očekávat negativní účinky na hospodářskou soutěž v jiných členských státech.

bb) Dopad plynovodu Gazela na bezpečnost dodávek

42. Podle ERÚ existuje pro případ nouze i fyzická kapacita zpětného toku z hraničního bodu Waidhaus do hraničního bodu Brandov, jestliže se sníží provozní tlak plynovodu OPAL¹⁷. Hraniční bod Brandov je technicky uspořádán tak, aby fyzicky umožnil přepravu plynu z České republiky do Německa přes hraniční body Olbernhau a Sayda i do stávající plynárenské soustavy v České republice. V případě nouze může provozovatel přepravní soustavy použít také stávající přepravní soustavu pro přepravu plynu z Waidhausu do Hory Sv. Kateřiny a odtud do severního Německa.
43. Podle ERÚ je hraniční bod Brandov na plynovodu Gazela technicky propojen s hraničními body Olbernhau a Sayda. Plynovod Gazela je navíc pro případy nouze technicky propojen s českou přepravní soustavou v Brandově, Jirkově, Svinomazech a Přimdě. Dojde-li k takové situaci, jako tomu bylo při přerušení toku přes Ukrajinu v lednu roku 2009, provozovatel přepravní soustavy může tato propojení uvést do činnosti, aby zemní plyn mohl proudit přímo a plynule do české soustavy.
44. Rozhodnutí však zatím výslovně neuvádí podmínku, která ukládá provozovateli plynovodu Gazela povinnost umožnit obousměrnou kapacitu plynovodu. Má-li být splněna podmínka, že plynovod Gazela zlepší bezpečnost dodávek, musí být jeho provozovateli uložena povinnost nabídnout odpovídající kapacitu pro obousměrné toky. Pro stanovení obousměrné kapacity se provozovatel plynovodu Gazela bude muset obrátit na příslušný orgán v České republice.
45. Navíc podle požadavků, které v duchu zásady „Use It or Lose it“ stanovil ERÚ, uživatel plynovodu Gazela ztratí svou vyjmutou kapacitu, nepodá-li nominaci přepravy v plynárenský den (D-1) předcházející plynárenskému dni, kdy má být realizována přeprava. NET4GAS poté musí nabídnout tuto kapacitu nediskriminačním způsobem jiným uživatelům jako pevné kapacity v režimu na následující den a poskytnout je s takovým časovým předstihem, aby mohly být efektivně využity v den D. Na nevyužité kapacity se vztahují všechna ustanovení nařízení (ES) č. 715/2009.

¹⁷ Z technických důvodů není mezi hraničními body Brandov a Waidhaus kompresní stanice. Podle ERÚ (v dopise z 23. února 2011 na straně 1) je důvodem, proč na plynovodu Gazela nejsou kompresní stanice, skutečnost, že tlak na hraničním bodu Brandov je 73 MPa, zatímco v hraničním bodu Waidhaus musí klesnout na 50 MPa, tedy na stejnou (a požadovanou) úroveň tlaku, jaká je v navazující přepravní soustavě v Německu. Ke kompresi tudíž není důvod. K poklesu tlaku dochází při přepravě plynu v plynovodu z Brandova do Waidhausu.

46. Pokud jde o virtuální zpětné toky v plynovodu Gazela, oznámené rozhodnutí se vztahuje pouze na přímou průtokovou kapacitu z Brandova do Waidhausu¹⁸. To znamená, že na fyzické a virtuální zpětné toky v plynovodu Gazela se uplatňuje regulace.
47. Plyn přepravovaný plynovodem Gazela je proto fyzicky i smluvně možné používat pro zásobování českého trhu nebo i jiného sousedního trhu využíváním alespoň virtuálních, ale pokud možno též fyzických zpětných toků z Německa do České republiky.
48. Dokončení plynovodu Gazela mimo to uvolní přepravní kapacitu stávající soustavy, kterou bude možno využít pro nové kombinace přímých a zpětných toků na trase Olbernhau/Hora Sv. Kateřiny – Lanžhot. Uvolněná kapacita české přepravní soustavy bude důležitá, jak pokud jde o krátkodobé účinky, např. v případě přerušeni dodávek, tak i pokud jde o dlouhodobé účinky.
49. Zatím se však nepočítá s tím, že by oba hraniční body Hora Sv. Kateřiny a Brandov sloužily jako společná virtuální platforma pro obchodování s plynem z Německa do České republiky a naopak. Tento nedostatek brání navýšení likvidity na českém trhu, neboť neumožňuje propojit přepravu plynu na stávající ose sever-jih/východ mezi Horou Sv. Kateřiny a Lanžhotem a spojit ji s přepravou plynu na novém propojení trasy Brandov–Waidhaus prostřednictvím plynovodu Gazela.
50. ERÚ by měl proto dodatečně stanovenou podmínkou zajistit, aby byla regulace zpětných toků v novém hraničním bodu Brandov uplatňována od výstupního bodu plynovodu Gazela do plynovodu OPAL a z výstupního bodu OPAL do plynovodu Gazela. Nový hraniční bod Brandov je třeba pro účely obchodování s plynem z České republiky do Německa a z Německa do České republiky považovat za jeden společný vstupní/výstupní bod spolu se stávajícím výstupním/vstupním bodem Hora Sv. Kateřiny.
51. Komise dospěla k závěru, že plynovod Gazela zlepší hospodářskou soutěž a bezpečnost dodávek v České republice, bude-li nový hraniční bod pro účely obchodování s plynem z Německa a do Německa považován za jeden společný vstupní/výstupní bod spolu se stávajícím výstupním/vstupním bodem Hora Sv. Kateřiny. Touto výjimkou není dotčena právní povinnost provozovatele plynovodu Gazela nabídnout obousměrnou kapacitu podle článku 7 nařízení (EU) č. 994/2010.

b) Úroveň rizika spojeného s investicí musí být taková, že k investici by bez udělení výjimky nedošlo – čl. 36 odst. 1 písm. b) směrnice 2009/73/ES

52. Dne 27. srpna 2010 NET4GAS zveřejnil na základě ustanovení českého energetického zákona č. 458/2000 Sb. a nařízení (ES) č. 1775/2005¹⁹ formalizovaný test tržní poptávky (open season procedure) a vyzval případné zájemce o přepravní kapacitu na této trase, aby předložili právně závazné nabídky, případně zaslali návrh

¹⁸ Viz oddíl III písm. a) rozhodnutí ERÚ „pro přímou průtokovou kapacitu propojovacího plynovodu ve výši 30 mld. m³/rok“. Výjimka se však nevztahuje na fyzické ani virtuální zpětné toky v plynovodu Gazela.

¹⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1775/2005 ze dne 28. září 2005 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám, Úř. věst. L 289, 3.11.2005, s. 1.

podmínek, za kterých by přepravní kapacitu na plynovodu Gazela rezervovali, za jiné než regulované ceny. ERÚ byl ohledně podmínek formalizovaného testu předem konzultován²⁰. Do ukončení formalizovaného testu tržní poptávky dne 1. listopadu 2010 neobdržela společnost NET4GAS žádné závazné nabídky. Dne 1. listopadu 2010 však zaslala společnost RWE Transgas společnosti NET4GAS podle článku 9 formalizovaného testu tržní poptávky²¹ nezávaznou indikaci, že společnost RWE Transgas by měla zájem o alokaci kapacity na plynovodu Gazela za jinou než regulovanou cenu za přepravu plynu a za odlišných obchodních podmínek.

53. S ohledem na výsledek testu společnost NET4GAS požádala ERÚ o udělení výjimky z ustanovení § 67a energetického zákona na období končící dnem 1. ledna 2036. Neúspěch formalizovaného testu tržní poptávky podle ERÚ dokládá, že v přiměřeném časovém období nebude dosaženo návratnosti investice, pokud jí nebude udělena výjimka z pravidel pro vnitřní trh týkajících se sazeb a přístupu třetích osob.
54. ERÚ rovněž poukazuje na technická a finanční rizika projektu Nord Stream, která nese plynovod OPAL a nepřímo i plynovod Gazela.
55. Bez ohledu na přínos formalizovaného testu společnosti NET4GAS pro stanovení rizik regulovaného řešení²² jsou rizika výstavby plynovodu Gazela v každém případě úzce spojena s riziky budování plynovodu OPAL, jež zase souvisejí s výstavbou podmořského plynovodu Nord Stream, jak se uvádí v rozhodnutí Komise ve věci OPAL²³. Navíc neexistují žádné jiné reálné možnosti pro žádosti o rezervaci kapacit na plynovodu Gazela, protože Gazela je napojena pouze na plynovod OPAL.
56. Přestože ERÚ považuje tato rizika za zásadní důvod pro udělení výjimky, v oznámení NET4GAS ani v posouzení ERÚ není vysvětleno, proč by plynovod Gazela nesl vyšší rizika než plynovod OPAL. Komise proto zastává názor, že doba trvání výjimky pro plynovod Gazela musí být omezena na výjimku pro OPAL, což bylo 22, nikoliv 23 let. Výjimka musí proto v každém případě skončit dnem 1. ledna 2035, a nikoliv 1. ledna 2036.
57. Závěrem Komise souhlasí, že rizika výstavby plynovodu Gazela jsou důvodem pro udělení výjimky, pokud doba trvání výjimky zůstane omezena na 22 let.

c) Infrastruktura musí být vlastněna jinou právníckou osobou, než jsou provozovatelé soustav, v jejichž soustavách bude infrastruktura vybudována – čl. 36 odst. 1 písm. c) směrnice 2009/73/ES

²⁰ Viz odpověď ERÚ ze dne 7. března 2011 na otázku 3.b.

²¹ Článek 9 formalizovaného testu tržní poptávky zní: „*Nezávazná indikace. V případě že tato regulační ustanovení obsahují podmínky, které brání účastníkovi předložit žádost, se účastník vyzývá, aby poskytl společnosti NET4GAS nezávaznou indikaci uvádějící, za jakých podmínek by byl ochoten takovou žádost podat (konkrétně, jaké by byly přijatelné smluvní podmínky pro přepravu plynu a jaké by byly přijatelné sazební podmínky)*“.

²² Podle názoru Komise nejsou podmínky způsobilosti pro účastníky nabídkového řízení ve formalizovaném testu společnosti NET4GAS neproblematické, protože z něj byli vyloučeni přepravci, kteří nemohli předložit nabídku na 90 % celkové kapacity.

²³ K(2009) 4694, D/3322, body 31 až 35.

58. Jak je uvedeno v oddíle II.2 výše, plynovod Gazela bude vlastnit právnická osoba jiná, než je provozovatel české plynárenské přepravní soustavy NET4GAS. Vlastníkem plynovodu Gazela bude společnost Brawa, zbývající plynárenskou soustavu v České republice provozuje NET4GAS. Tímto právním oddělením vlastníka plynovodu, jemuž byla udělena výjimka, od provozovatele stávající vnitrostátní sítě je splněn požadavek podle čl. 36 odst. 1 písm. c) směrnice 2009/73/ES.
59. Je třeba jasně uvést, že splnění požadavku podle čl. 36 odst. 1 písm. c) směrnice 2009/73/ES neznamená, že provozovatel plynovodu Gazela rovněž splňuje požadavek odděleného vlastnictví, který platí od 3. března 2011 pro všechny nové provozovatele přepravních soustav ve smyslu článku 9 směrnice 2009/73/ES. Tento požadavek se týká oddělení produkce nebo dodávek od přepravy pomocí takových opatření, jež zabrání společnosti zabývající se produkcí nebo dodávkami plynu vykonávat kontrolu nad společností, která je provozovatelem plynárenské přenosové soustavy, a naopak.
60. Česká republika nemůže právní cestou stanovit pro společnost NET4GAS odchylku od povinnosti oddělení vlastnictví podle čl. 9 odst. 4 nebo 8 směrnice 2009/73/ES, protože přepravní soustava Gazela nepatřila k rozhodnému dni 3. září 2009 vertikálně integrovanému podniku. Jedinou možností, jak zrušit povinnost odděleného vlastnictví, je výslovná výjimka udělená národním regulačním orgánem ERÚ v souladu s vnitrostátními předpisy, které provádějí článek 36 směrnice 2009/73/ES. Pokud ERÚ tuto výjimku (kterou musí následně schválit Evropská komise) neudělí, vztahuje se na plynovod Gazela povinnost oddělení vlastnictví.
61. Komise proto souhlasí s ERÚ, že vlastník plynovodu Gazela, společnost Brawa, splňuje požadavek čl. 36 odst. 1 písm. c) směrnice 2009/73/ES. Společnosti Brawa, RWE Transgas a NET4GAS však budou muset splnit požadavek oddělení vlastnictví podle článku 9 směrnice 2009/73/ES, pokud ERÚ neudělí pro plynovod Gazela výjimku z této povinnosti podle článku 36 uvedené směrnice. Stávající rozhodnutí výjimku z povinnosti odděleného vlastnictví provozovateli plynovodu Gazela neuděluje.

d) Od uživatelů infrastruktury budou vybírány poplatky – čl. 36 odst. 1 písm. d) směrnice 2009/73/ES

62. Společnost RWE Transgas, a.s. v rámci indikativních podmínek alokace kapacity na trase plynovodu Gazela v dopise ze dne 1. listopadu 2010 uvedla v bodě 3 tarifní podmínky. Tím je podle ERÚ potvrzeno, že od uživatelů plynovodu Gazela budou vybírány poplatky za užívání propojovacího vedení.

e) Výjimka nesmí být na újmu hospodářské soutěži nebo fungování vnitřního trhu – čl. 36 odst. 1 písm. e) směrnice 2009/73/ES

63. Výjimky udělené podle čl. 36 odst. 1 písm. e) mohou být na újmu hospodářské soutěži zejména tehdy, když je souběžně s projektem, jemuž má být udělena výjimka, plánován podobný projekt infrastruktury a existuje riziko, že výjimka udělená danému projektu by mohla ohrozit komerční životaschopnost druhého

projektu²⁴. Protože v tomto případě neexistují vedle projektu Gazela žádné alternativní projekty, je nepravděpodobné, že by výjimka udělená plynovodu Gazela byla na újmu hospodářské soutěži²⁵.

64. Pokud jde o fungování vnitřního trhu, nic konkrétně nenasvědčuje tomu, že by kapacita plynovodu Gazela nepostačovala poptávce²⁶. Rozměry plynovodu Gazela odpovídají v hraničním bodu Brandov rozměrům plynovodu OPAL.
65. Je však možné, že výstavba nové velké infrastruktury si v důsledku podstatně vyšších toků energie vyžádá rozšíření nebo posílení stávající regulované infrastruktury. Je proto nezbytné zvážit, jak výjimka ovlivňuje náklady na provozování regulované soustavy, jestliže jsou například uživatelům regulované soustavy účtovány podstatně vyšší sazby v síti.
66. Vynětí plynovodu Gazela z regulace sazeb by mohlo ochránit uživatele před přebíráním rizik souvisejících s výstavbou tohoto nového plynovodu, který zdvojuje stávající síť plynovodů společnosti NET4GAS pro přepravu ruského plynu do Německa ve směru od východu na západ.
67. Zároveň, jestliže se Gazprom Export rozhodne vést veškerý plyn přepravovaný přes Českou republiku plynovody Nord Stream, OPAL a Gazela, může se kapacita stávající trojúhelníkové plynárenské soustavy mezi Lanžhotem, Waidhausem a Horou Svaté Kateřiny stát do značné míry nadbytečnou. Udržování této stávající plynárenské soustavy však může vyvolat potřebu zvýšení sazeb, které v konečném důsledku ponесou uživatelé regulované soustavy.
68. ERÚ nicméně informoval Komisi, že sazby ve stávající plynárenské soustavě jsou regulovány po delší období. ERÚ dále očekává, že jakékoli zvýšení sazeb v budoucnosti pro potřeby udržování trojúhelníkové plynárenské soustavy mezi Lanžhotem, Waidhausem a Horou Svaté Kateřiny bude zmírněno možným budoucím napojením uzlu v Baumgartenu v Rakousku na plynovod Nabucco, který spojí střední Evropu s oblastí Kaspického moře. Potom by mohlo být z Baumgartenu přes Lanžhot do Waidhausu a Hory Svaté Kateřiny dopravováno další nové množství plynu z Kaspické nížiny.
69. Riziko zvyšování sazeb v regulované soustavě, jakkoli omezené, musí být vyváжено zvýhodněním uživatelů, kteří jsou chráněni výjimkou z přebírání rizik souvisejících s výstavbou plynovodu Gazela. Vezmeme-li navíc v úvahu možnost posíleného vstupu na český trh v důsledku uvolněné kapacity na stávající plynárenské soustavě, má výjimka s největší pravděpodobností celkově kladné účinky na vnitřní trh.

f) Ostatní

70. Podle čl. 36 odst. 6 směrnice 2009/73/ES musí národní regulační orgán v rozhodnutí o udělení výjimky uložit provozovateli přepravní soustavy povinnost vycházet ze zásady „Use It Or Lose It“ a umožnit uživatelům infrastruktury obchodování

²⁴ Viz pracovní dokument útvarů Komise, bod 60.

²⁵ Viz posouzení týkající se hospodářské soutěže podle čl. 36 odst. 1 písm. a) uvedené výše v bodech 27 až 41.

²⁶ Viz pracovní dokument útvarů Komise, bod 63.

s kapacitami na sekundárním trhu. Zatímco zásada „Use it or lose it“ je v rozhodnutí stanovena, možnost obchodování na sekundárním trhu výslovně uložena není. Tato podmínka musí být proto doplněna,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Komise žádá Energetický regulační úřad České republiky, aby podle článku 36 směrnice 2009/73/ES upravil rozhodnutí ze dne 29. prosince 2010, které bylo oznámeno Evropské komisi dne 26. ledna 2011 pod spisovou značkou 09645-10/2010-ERU, jak je stanoveno v následujících člancích.

Článek 2

Doba trvání výjimky se snižuje z 23 na 22 let (z 1. ledna 2036 na 1. leden 2035).

Článek 3

Subjektu, jemuž je rozhodnutí o výjimce určeno, musí být uložena dodatečná podmínka umožnit na plynovodu Gazela dostatečnou obousměrnou kapacitu zajišťující bezpečnost dodávek na českém trhu v případech nouze na základě stanoviska příslušného orgánu v České republice.

Článek 4

Subjektu, jemuž je rozhodnutí o výjimce určeno, musí být uložena dodatečná podmínka, která stanoví, že v novém hraničním bod Brandov se uplatní regulovaný virtuální zpětný tok od výstupního bodu plynovodu Gazela do plynovodu OPAL a z výstupního bodu plynovodu OPAL do plynovodu Gazela. Udělení výjimky musí být dále podmíněno ustanovením, že hraniční bod Brandov je nutno pro účely obchodování s plynem z České republiky do Německa a z Německa do České republiky považovat za jeden společný vstupní/výstupní bod se stávajícím výstupním/vstupním bodem Hora Svaté Kateřiny, aby byl umožněn přístup z českého virtuálního uzlu (tj. z jeho vstupní/výstupní soustavy) do německého výstupního bodu plynovodu OPAL a německého virtuálního uzlu a naopak z Německa do České republiky.

Článek 5

Subjektu, jemuž je rozhodnutí o výjimce určeno, musí být uložena dodatečná podmínka, která stanoví, že uživatelé infrastruktury jsou oprávněni obchodovat se svými smluvními kapacitami na sekundárním trhu.

Článek 6

V souladu s čl. 36 odst. 9 směrnice 2009/73/ES pozbývá souhlas Komise s rozhodnutím o výjimce účinku dva roky od jeho přijetí, pokud do té doby nezačala výstavba infrastruktury, a

pět let po jeho přijetí, pokud v té době ještě infrastruktura nebyla uvedena do provozu, pokud Komise nerozhodne, že veškeré zpoždění je způsobeno závažnými překážkami mimo kontrolu osoby, již byla výjimka udělena.

Článek 7

Toto rozhodnutí je určeno Energetickému regulačnímu úřadu České republiky, Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava, Česká republika.

V Bruselu dne 19.5.2011.

Za Komisi
Günther OETTINGER
člen Komise

